

Warm

Nederland



Oldenzaalse hockeyclub scoort met 352 zonnestroompanelen

Portaal experimenteert met duurzaam

Stroomversnelling: 111.000 nul-op-de-meter-woningen

All electric warmtepomp: gratis warmte en koeling

VvE bespaart met HR- en zonneboilersysteem

Inhoudsopgave

Pagina 3

De energie van Rob Geerdink (Uneto VNI)

Pagina 4

Woningcorporatie Portaal experimenteert, monitort en is selectief

Pagina 8

Productnieuws en markttrends

Pagina 10

Leen van Dijke (De Stroomversnelling)

Pagina 14

Hoogtepunten van de VSK 2014

Pagina 16

Buijtenhuis Nijkerk BV kiest voor duurzame Nefit-oplossing

Pagina 19

Column: Easy achterover leunen? Vergeet het maar!

Pagina 20

Amstelveense VvE bespaart met HR-ketels en zonneboilersysteem

Pagina 23

Nefit PV-panelen voor Oldenzaalse hockeyclub

Colofon

Hoofdredactie:

Jan Blom (Bosch Thermotechniek)

Ontwerp en vormgeving:

Ambitions, 's Hertogenbosch

Tekst en redactie:

Krachttaal!, Purmerend

Fotografie:

Zorro Producties, Amsterdam

Marcel Israel, Landsmeer

Druk:

Artoos, België

Portaal experimenteert met duurzame oplossingen, monitort en is selectief. 'Per project bekijken we hoe ver we kunnen gaan.'

4

Nieuw: Nefit ProLine NxT.

De opvolger van de populaire, compacte projectketel is nog lichter, Low Energy én OpenTherm.

8

111.000 nul-op-de-meter-woningen in 2020. Dat is het doel van De Stroomversnelling. Vier bouwers en zes corporaties nemen het voortouw.

10



Hoogtepunten VSK beurs

Nefit presenteert innovatieve oplossingen, wint de VSK-Award en laat bezoekers kennismaken met de brandstofcel.

14

Amstelveense VvE bespaart met HR- en zonneboilersysteem

We kijken nu al uit naar de zomer!

20



De energie van Rob Geerdink (Uneto VNI)

‘OK CV gaat op 1 januari 2015 van start’

‘Vanaf 1 januari 2015 kunnen installateurs het nieuwe kwaliteitslabel OK CV voeren. Het label biedt woningbezitters de zekerheid dat hun cv-ketel veilig is én energiezuinig functioneert en dat hun installateur de expertise heeft om bij toekomstige ketelvervanging energiebesparende tips te geven. OK CV wordt ontwikkeld door UNETO-VNI, VFK (ketelfabrikanten) en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland met financiële ondersteuning van het ministerie van BZK.’

‘De cv-ketel is een low interest product. Dat blijkt uit de jaarlijkse afname van het aantal onderhoudscontracten en inspecties. Bovendien duiken er meer onbekwame ‘installatiebedrijven’ op. Een zorgelijke marktontwikkeling, die ten koste gaat van kwaliteit en veiligheid. De gevolgen laten zich raden: vijftien doden en meer dan tweehonderd ziekenhuisopnamen door ongelukken met cv-ketels en geisers in het afgelopen jaar. Bovendien zijn cv-ketels die niet regelmatig worden geïnspecteerd en onderhouden slecht voor het milieu en de portemonnee.’

‘OK CV richt zich op het service- en installatiebedrijf zelf. Beschikt dat over alle vereiste, bestaande erkenningen en hebben de service- en installatiemedewerkers de juiste opleidingen? Heeft het bedrijf een goede klachtenprocedure? Is het bedrijf in staat om de klant goed voor te lichten en te advise-

ren over de staat van de ketel, het benodigde onderhoud of de noodzaak tot vervanging? En kan het bedrijf de klant helder voorleggen welke - duurzame - vervangingsoplossingen er zijn en wat dat aan energiebesparing, comfort, gezondheid en veiligheid oplevert? OK CV richt zich ook op expertise van medewerkers. Er komt een nieuw beroepsprofiel met een bijbehorend opleidingsaanbod. Servicemonteurs groeien uit tot echte Energie Service Specialisten.’

‘Met OK CV kunnen service- en installatiebedrijven die hun vak verstaan, gediplomeerde monteurs in dienst hebben, professioneel advies geven en deskundig werk leveren zich straks onderscheiden. In mei starten de eerste pilots waarin procedures, steekproefsgewijze keuringen en centrale gegevensopslag worden getest. Na de zomer volgt meer informatie voor geïnteresseerde installateurs. Komend najaar begint een voorlichtingscampagne, 1 januari 2015 gaan we van start. Uiteindelijk moet de kwaliteit van professionele service- en installatiebedrijven en hun gespecialiseerde medewerkers worden herkend en erkend. Zodat klanten op basis van heldere informatie en goed advies weloverwogen keuzes kunnen maken.’



Naam: **Rob Geerdink**
Organisatie: UNETO- VNI
Vakgroep, Verhuur en Service van Energietoestellen (VSE)
Functie: voorzitter

‘Het is tijd voor een breed gedragen kwaliteitslabel’



Portaal is met 55.000 woningen in Arnhem, Eemland, Leiden, Nijmegen en Utrecht een van Nederlands grotere woningcorporaties. Bouwen aan kansrijke buurten waar mensen zich thuis voelen, dat is wat Portaal wil. Daarbij worden waar mogelijk duurzame keuzes gemaakt en met nieuwe technologieën geëxperimenteerd. In vervangings- en renovatieprojecten. Maar ook in de kantoren van de corporatie zelf, zo blijkt tijdens een bezoek aan de Nijmeegse vestiging.



V.l.n.r. Patrick Kouwes (Portaal), Rob van der Borgh (Installatiebedrijf De Leeuw) en Arjan van Eldik (Nefit) bij de Nefit-cascade in het Nijmeegse kantoor van Portaal

Woningcorporatie Portaal
experimenteert, monitort en is selectief

‘Per project bekijken we hoe duurzaam we kunnen gaan’

Patrick Kouws, projectleider Strategie en Vastgoed bij Portaal verwelkomt ons in het eigen kantoorpand waarvan het dak deels bedekt is met een mos-sedum en PV-panelen. ‘Respectievelijk een stukje groene uitstraling en een bewuste duurzame keuze’, legt hij uit. ‘Kostenneutraal werken is ons uitgangspunt bij het beheer en het onderhoud van ons woningbezit. Maar waar mogelijk denken en doen we ook duurzaam. Subsidies kunnen stimulerend werken, maar meestal moeten we extra investeren in het aanbrengen van duurzame, energiebesparende oplossingen. Bijvoorbeeld bij het aanbrengen van HR++ glas en dak- en gevelisolatie of bij de vervanging van een verouderde verwarmingsinstallatie. De extra investering die wij doen, berekenen we tot nu toe niet door aan de zittende huurder. Pas bij mutatie – als een nieuwe bewoner de woning betreft – gaat de huur omhoog. En altijd in de juiste verhouding: uiteindelijk mag de huur wel omhoog, maar

moet de energierekening van onze bewoners wel minstens met hetzelfde bedrag omlaag. Omdat ook wij als woningcorporatie in deze tijden pas op de plaats moeten maken, zijn we selectief. Per project bekijken we of, en zo ja, hoe duurzaam we kunnen gaan.’

Cascade met gasabsorptiewarmtepomp

Voordat we een vervangingsproject bezoeken, willen we eerst wel eens in de stookruimte en op het dak van het uit 1990 stammende corporatiepand kijken. ‘De oorspronkelijke installatie bestond uit twee forse staande ketels: een HR-ketel en een VR-ketel’, vertelt Rob van der Borgh van Installatiebedrijf De Leeuw. ‘Naast de vervangingsvraag had Portaal de wens om ook in duurzame oplossingen te denken. Daarom staan er nu drie Nefit TopLine HR-ketels in cascade en hebben we op het dak een Buderus GWPL 35 gasabsorptiewarmtepomp geplaatst. Deze wint warmte terug uit de buitenlucht.





‘In 29 woningen willen we experimenteren met verschillende duurzame installaties. Hybride systemen, zonnestroom, PV en luchtwarmtepompen.’

De cascade springt al naar gelang de warmtevraag bij. De terugverdientijd van de investering in dat extra stukje duurzaamheid is met zeven tot tien jaar te overzien.’

Prototype voor de Stroomversnelling

In de auto, op weg naar project Maasplein in het Waterkwartier, vertelt Patrick Kouws dat Portaal ook betrokken is bij De Stroomversnelling. Een initiatief van zes bouwers en vier woningcorporaties om in 2020 111.000 woningen innovatief te updaten naar nul-op-de-meter (zie ook pagina 10, red.).

‘Wij hebben hiervoor een van de prototype-woningen ontwikkeld’, zegt Patrick Kouws. ‘Een modelwoning staat in de Arnhemse wijk Presikhaaf. Naast een dak dat compleet voorzien is van PV-panelen zijn er een HR-ketel en een warmteterugwinningseenheid geplaatst. Uiteindelijk is het de bedoeling dat zo’n woning zonder gasaansluiting toe kan.’

Compacte, energiezuinige HR-ketel

Het project Maasplein laat zien dat Portaal soms ook met eenvoudigere oplossingen energiebesparingen voor haar huurder bereikt.



‘In deze eengezinswoningen hebben we VR-ketels van achttien tot twintig jaar oud vervangen door Nefit ProLine HR-ketels’, legt Rob van der Borgh uit. ‘Ook daarmee maak je flinke energiestappen. De kwaliteit, de compactheid en de energiezuinigheid van deze ketel gaven de doorslag bij het uitbrengen van ons advies. Bovendien werken we veel vaker tot volle tevredenheid met Nefit-oplossingen en onderscheidt Nefit zich met een uitstekende serviceorganisatie die altijd voor je klaarstaat. Ook hier genieten de bewoners nu van meer comfort en een lagere energierekening.’

Experimenteren en monitoren

Portaal zoekt verder het experiment met nieuwe technologieën op. Patrick Kouws:

‘In ditzelfde project Maasplein staan 29 woningen waarin we stuk voor stuk verschillende oplossingen willen aanbrengen en waarvan we de energiebesparingen en bewonerservaringen nauwkeurig willen monitoren. Denk aan hybride systemen, de combinatie van bijvoorbeeld een HR-ketel met een zonneboilersysteem. Een zonnestroom-installatie met PV-panelen. Of luchtwarmtepomptechnologie. Ook onderzoeken we in hoeverre bewoners bereid zijn om meer huur te betalen in ruil voor een lagere energierekening. En we zullen bewoners moeten wijzen op hun eigen stookgedrag. Want naast een energiebesparende oplossing installeren is dat doorslaggevend voor wat er uiteindelijk op de energierekening komt te staan.’



Nefit ProLine NxT

NIEUW!



Bewezen concept, nu met Low Energy én OpenTherm

Nefit presenteerde tijdens de VSK de Nefit ProLine NxT. De vernieuwde versie van de populaire Nefit ProLine is nog lichter dan zijn voorganger (19 kg) en dankzij de Low Energy cv-pomp nóg zuiniger met energie. Nieuw is de OpenTherm-aansluiting, voor nieuwe toepassingsmogelijkheden en maximale flexibiliteit in bijvoorbeeld renovatieprojecten.

De Nefit ProLine staat al enige jaren bekend als de kleinste ketel met grootse prestaties. Met de ProLine NxT bouwt Nefit voort op de betrouwbaarheid en de slimme extra's die de compacte Nefit ProLine zo populair maken in de markt voor woningbouw en renovatie. Zo heeft de ProLine NxT standaard OpenTherm aan boord en is communicatie met thermostaten van andere fabrikanten geen enkel probleem. Ideaal bij bijvoorbeeld renovatieprojecten waarbij wel de ketel, maar nog niet de thermostaat aan vervanging toe is. De Low Energy cv-pomp zorgt voor optimale energieprestaties. De Nefit ProLine NxT is daarmee EuP Ready en dus future proof.

Belangrijkste voordelen

- Klein (58 x 35 x 28 cm) en nóg lichter (19 kg)
- Energiezuinig: EPC 0,71 – 0,75 door o.a. de Z-Stream platenwisselaar (>90% jaar-taprendement), Low Energy cv-pomp (75% zuiniger) en laag standby-verbruik (<1,5 watt)
- Betrouwbaar: continue bewaking met ProActive Plus
- Duurzaam: voorbereid op zonneboiler en warmtepomp
- Flexibel: OpenTherm-aansluiting
- Weersafhankelijk te regelen
- Geschikt voor: cv-beheer en zoneregeling
- Standaard geschikt voor overdruk-clv

Installatie- en onderhoudsgemak

De Nefit ProLine NxT is snel te installeren door o.a. een draaibare 2-pijps adapter, knelfittingen en zelfontluchting na opstart. Bovendien zijn vele handige accessoires leverbaar, waaronder een snelvulset voor het eenvoudig bijvullen van water en montageframe bovenaansluitingen, die uitkomst bieden bij bijvoorbeeld de vervanging van geisers.

Meer informatie over Nefit ProLine NxT en een overzicht van functies is te vinden via www.nefit.nl en via deze QR-code:



Woningen in Nederland steeds energiezuiniger

Woningen in Nederland worden steeds energiezuiniger. In de afgelopen zes jaar nam het aantal woningen met een groen energielabel (A, B en C) met 600.000 toe tot 3,1 miljoen. Dat blijkt uit onderzoek van ECN en RIGO. Het aantal woningen met een slecht label (E, F en G) daalde met 700.000 tot 2,5 miljoen. In twee op de drie huizen staat inmiddels een zuinige HR-ketel en het gebruik van warmtepompen is sinds 2006 verdrievoudigd. Veel onzuinige woningen werden vervangen door nieuwe woningen met energielabel A. Met name woningcorporaties sloopten veel slechte huurwoningen en voerden energiebesparende maatregelen door bij bestaande woningen. Boilers en geisers maken langzamerhand plaats voor combiketels en warmtepompboilers. Het merendeel van de woningen

heeft dubbelglas en dakisolatie, meer dan de helft heeft gevel- en vloerisolatie. De bereidheid om te investeren in energiebesparende maatregelen is hoog. Vier op de tien eigenaar-bewoners hebben daar de afgelopen vijf jaar geld ingestoken. Een op de zes denkt de komende twee jaar daarin te investeren, waarvan een derde zonnepanelen wil aanschaffen. Volgens het onderzoek zijn vergaande maatregelen als zonneboilers, zonnepanelen en warmtepompen nodig om het doel van een klimaatneutrale gebouwde omgeving in 2050 te behalen. De kosten van nieuwe technieken moeten omlaag, maar het energiebeleid moet ook inspelen op andere behoeften van huishoudens zoals comfort en milieubewustzijn.



Kennishuis installatiebranche online

Sinds begin februari is het Kennishuis voor de technische installatiebranche online. Daar is alle beschikbare installatiekennis op één plek samengebracht en online te raadplegen. De informatie over regelgeving, normering, complexe installaties en nieuwe technieken is altijd juist, volledig en actueel. Het Kennishuis is er voor

werknemers en werkgevers in de technische installatiebranche, maar ook voor leerlingen en opleiders. Het aanmaken van een account - niet verplicht - is gratis. Sommige kennis-aanbieders vragen een vergoeding. Met een abonnement hebt u direct toegang tot deze betaalde kennis. Kijk op www.kennishuis.otib.nl

Domotica heeft de toekomst

De term 'domotica' is bij driekwart van de consumenten totaal onbekend is. Maar er is wel grote belangstelling voor de concrete toepassingen en mogelijkheden ervan. Consumenten vinden het op afstand kunnen aansturen van verwarming en verlichting met hun pc, smartphone of tablet de meest interessante toepassingen van domotica. Meer dan de helft van de consumenten zou dit wel in de eigen woning willen (laten) installeren. De consument wil geïntegreerde oplossingen die zijn of haar wooncomfort vergroten. Installateurs en fabrikanten die hier op in willen spelen zullen dus verstand moeten hebben van zowel verwarming als energie. Dit blijkt uit onderzoek van USP Marketing Consultancy.

Nieuwe commercieel directeur Nefit/Bosch

Vanaf eind vorig jaar heeft Nefit/Bosch een nieuwe commercieel directeur: Jan Rijnen. Jan heeft een studie Technische Bedrijfskunde afgerond aan de Technische Universiteit Eindhoven aangevuld met een executive MBA opleiding aan de European School for Management and Technology in Berlijn. Hij is sinds 2002 werkzaam voor Bosch. Vanaf 2012 is hij binnen de divisie Thermotechniek verantwoordelijk voor de activiteiten in België en sinds 1 decem-



ber nu ook voor de commerciële activiteiten in Nederland. Jan Rijnen is 41 jaar, getrouwd en heeft twee kinderen.

Leen van Dijke (kernteam De Stroomversnelling)

‘De Stroomversnelling is een boost voor de bouwkolom. Een nieuwe manier van denken en doen.’



Vier bouwers en zes woningcorporaties lanceerden vorig jaar juni een bijzonder initiatief: De Stroomversnelling. Zelf gaan ze aan de slag met de renovatie van 11.000 corporatiewoningen tot nul-op-de-meter-woningen. Het doel is dat meer marktpartijen en corporaties zich aansluiten zodat tot 2020 nog eens 100.000 woningen worden aangepakt. Hoe is het idee ontstaan en hoe staat het er nu voor? Leen van Dijke, een van de trekkers binnen het kernteam van De Stroomversnelling, vertelt.

Hoe werkt De Stroomversnelling?

‘De Stroomversnelling werkt in drie stappen. Huurders betalen voortaan hun huidige energiekosten aan hun woningcorporatie. Een nieuwe inkomstenbron waardoor die corporaties weer kunnen investeren in woningrenovatie. Bouwondernemingen renoveren hun woningen zodanig dat ze gegarandeerd energieneutraal zijn; onder standaard klimaatcondities en bij een standaard gebruik van de woning, klimaat- en waterinstallaties en huishoudelijke apparatuur. De energierekening van de huurder daalt naar nul, zijn woonlasten blijven per saldo gelijk en staan niet meer onder invloed van de energieprijzen. Tegelijkertijd woont diezelfde huurder in een comfortabele, compleet gerenoveerde woning.’

Hoe is het idee ontstaan?

‘Corporaties zien zich geconfronteerd met krimpende budgetten. Terwijl hun woningbezit - met name woningen gebouwd in de jaren ‘50 tot ‘70 - om renovatie vraagt. In de bouwbranche voelt men dat en kampt men ook met andere gevolgen

van de crisis. Er is eenvoudigweg te weinig werk. Platform 31 ging ermee aan de slag binnen haar programma de Energiesprong, dat zich richt op verduurzaming van de gebouwde omgeving. Daar ontstond de basisgedachte. Programmaregisseur Jan Willem van de Groep is erover gaan praten met woningcorporaties, bouwers en de politiek. De corporaties Portaal, Lefier, Woonwaard, Stadlander, Tiwos en Wonen Limburg en de bouwbedrijven VolkerWessels, BAM, Ballast Nedam en Dura Vermeer raakten enthousiast. Sterker nog, zij hebben hun nek enorm uitgestoken om letterlijk een stroomversnelling in de markt te weeg te brengen. Want op het moment dat zij hun handtekening onder het convenant zetten vorig jaar juni, waren de technische, wettelijke en financiële haalbaarheid nog onzeker.’

Wat is de rol van de overheid?

‘Minister Stef Blok van Wonen en Rijksdienst heeft ook lef getoond. Hij ziet de voordelen, maar woningcorporaties moeten de wettelijke mogelijkheid krijgen om de energiekosten te innen. Blok zet zich nu in om de Haagse politiek te overtuigen. Het wetsvoorstel moet dit

Toepassing van duurzame installaties

Nefit is nauw betrokken bij De Stroomversnelling en stelt haar jarenlange kennis en ervaring op het gebied van warmtetechnologie ter beschikking. Samen met de initiatiefnemers wordt gekeken welke duurzame installatieoplossingen op het gebied van verwarmen/koelen en warm tapwater geschikt zijn voor het concept 'nul-op-de-meter-woningen'. In de volgende edities van Warm Nederland houden we u op de hoogte van verdere ontwikkelingen.

'De wet moet worden aangepast. Dan is de weg vrij.'

jaar in de Tweede en Eerste Kamer goedgekeurd worden en is de voorwaarde voor het succes van De Stroomversnelling.'

Wacht iedereen nu af?

'Integendeel. De bouwers en woningcorporaties die ik net noemde hebben samen al de eerste vier prototypen ontworpen én gebouwd. Nul-op-de-meter, prefab, compleet plug & play. Daarmee bewijzen ze: het hele denken in het bouwproces kan en moet om. Straks worden woningen compleet in serie gebouwd op het bouwbedrijf zelf. Bouwbedrijven bouwen geen stapel stenen meer, maar leveren een woning af mét prestatiegaranties. Bouwbedrijven worden dus fabrieken, net als in de autoindustrie. Het type staat vast, de uitvoering en de accessoires kun je kiezen. En doet die auto het niet? Dan kun je ermee terug naar de garage. Architecten worden straks industrieel ontwerpers. Niet meer het complete huis ontwerpen, maar de onderscheidende, aantrekkelijke details. En ja, we zijn ons ervan bewust dat de renovatieprijzen nog fors moeten dalen. Maar dat gaat binnen deze aanpak vanzelf. Grootchaligheid, innovatie van processen en producten en serieproductie zorgen dat de kostprijs van een gerenoveerde nul-op-de-meter-woning steeds goedkoper wordt.'

Is dit de weg naar totale verduurzaming van de woningbouw?

'Duurzaamheid was bij de start niet de insteek, het is een business-model. Maar wél een waarmee we in één stap naar nul-op-de-meter komen. En niet een labelstapje hier of een EPC-tje daar. Woningcorporaties kunnen hun centen maar een keer uitgeven. Doen ze in de huidige situatie een renovatie? Dan maken ze een of twee labelstappen en daar blijft het dan bij. Logisch, je gaat niet twee jaar later nog eens een stukje renoveren. En nog iets: nu moet een corporatie bij een grootschalige renovatie toestemming krijgen van minstens 70% van alle bewoners van een complex. Straks komen bewoners zelf naar de corporatie toe met de vraag wanneer zij aan de beurt zijn voor een nul-op-de-meter-woning met stabiele woonlasten.'

Wie moeten er nog mee om De Stroomversnelling vaart te geven?

'Fabrikanten en installateurs moeten op de proppen komen met hun huidige, meest duurzame installatieoplossingen. Zonne-energie, warmtepomptechnologie, het maakt niet uit. Bij voorkeur all electric oplossingen. Klaar voor de toekomst, niet meer afhankelijk van een gasaansluiting. Installateurs moeten kiezen. Blijf ik die installateur om de hoek?'

Of conformeer ik mij aan de productiewijze van bouwers die dit nieuwe innovatieproduct in de markt gaan zetten? De banken zijn aan zet zodra we De Stroomversnelling ook naar de markt van particuliere woningbezitters uitrollen. Er moeten nieuwe bankproducten komen. Bij de verstrekking van een aanvullende hypotheek voor renovatie toetsen ze straks niet meer het inkomen maar weten ze exact wanneer een investering wordt terugverdiend via de energiebesparing. En sommige energiebedrijven hebben al aangegeven dat ze bij het ontwikkelen van prototypen mee willen doen. Hun rol als energieleverancier verandert, woningen gaan immers energie leveren. Energiebedrijven kunnen dan hun expertise inzetten: hoe gaan we in de straat of in de woning energievoorraden opslaan?

111.000 nul-op-de-meter-woningen in 2020, gaat het lukken?

‘Zoals gezegd, voorwaarde is dat de wet moet worden aangepast. Dan is de weg vrij. Het enorme enthousiasme van de initiatiefnemers is overgeslagen op een grote groep andere woningcorporaties en bouwers. Steeds meer partijen worden nieuwsgierig en vragen zich af of ze mee kunnen doen. Met De Stroomversnelling hebben we een boost gegeven voor een compleet nieuwe manier van denken en doen in de bouwkolom.’

De Stroomversnelling: de voordelen in het kort:

- Huurders krijgen een compleet gerenoveerde, comfortabele woning. Hun woonlasten blijven gelijk en zijn voortaan niet meer afhankelijk van stijgende energieprijzen.

- Woningcorporaties krijgen de beschikking over een nieuwe kasstroom waarmee zij de renovatie van woningen kunnen financieren en de duurzame kwaliteit van hun woningvoorraad op peil houden.
- Bouwbedrijven krijgen nieuwe kansen op werk, zijn in staat om structureel grote proces- en productinnovaties door te voeren en de productiekosten sterk te verlagen. Ze kunnen woningen leveren voor een sterk verbeterde prijs/prestatie-verhouding.
- De overheid wil de betaalbaarheid van wonen beschermen, de bouwsector stimuleren en woningcorporaties op nieuwe manieren in staat te stellen om te investeren in hun woningvoorraad. Met De Stroomversnelling slaat zij deze drie vliegen in één klap. Bijkomend voordeel: nul-op-de-meter-woningen dragen bij aan de overheidsdoelstellingen op het gebied van CO₂-besparing.

Meer weten?

Kijk op www.stroomversnelling.net

Leen van Dijke was jarenlang lid van de Tweede Kamer voor de ChristenUnie. Daarna werd hij binnen de concernstaf van VolkerWessels verantwoordelijk voor onder meer public affairs en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Hij is lid van het kernteam van De Stroomversnelling.



Hoogtepunten van de VSK 2014

Van 3 tot en met 7 februari vond de VSK 2014 plaats in de Utrechtse Jaarbeurs. Wat waren volgens het Nefit accountteam de hoogtepunten?

Marcel van Waveren Accountmanager

'De Nefit ProLine NxT: nog zuiniger, OpenTherm en EuP Ready, dus future proof.'

De nieuwe generatie ProLine is uitgerust met een volledig modulerende Low Energy cv-pomp die zorgt voor nog betere energieprestaties. De OpenTherm-aansluiting maakt de compacte ProLine NxT extra aantrekkelijk voor bijvoorbeeld woningcorporaties; in renovatieprojecten communiceert de ProLine NxT immers moeiteloos met de bestaande thermostaat. Zie ook pagina 8.

Arjan van Eldik Accountmanager

'Drukbezochte ontbijtsessies. Het onderstreept de duurzame relaties met onze klanten in de bouw- en installatiebranche.'

Voordat de deuren van de Jaarbeurs in Utrecht werden geopend voor het publiek, schoven branche- en vakrelaties aan bij het inmiddels traditionele VSK-ontbijt van Nefit. Onder het genot van koffie, croissants en knapperige broodjes werden ervaringen uitgewisseld en was er tijd om in alle rust Nefit's noviteiten uitgebreid te bekijken.



Frank Maurik Accountmanager

'De verbazing van bezoekers: met een Nefit warmtepomp kun je écht forse energiebesparingen realiseren.'

De Nefit EnviLine split warmtepomp is een all electric oplossing die de buitenlucht gebruikt om te verwarmen, te koelen en warm water te leveren. Airco, cv-ketel en gasaansluiting zijn niet nodig. Een besparing van maar liefst 40% energie op verwarming is mogelijk. In combinatie met Nefit PV-panelen kan een maximaal duurzaam systeem gerealiseerd worden. De Nefit VentilLine en MultiLine warmtepompen vormen samen met een Nefit HR-ketel een slimme, hybride oplossing met energiebesparingen tot respectievelijk 30 en 35%.

Henk de Bruijn Sales manager

'Tijdens dé vakbeurs voor de installatiebranche hebben we laten zien dat we alles in huis hebben.'

De Nefit-stand werd tijdens de VSK 2014 druk bezocht. Er was volop belangstelling voor hybride systemen: de duurzame combinatie van optimaal doorontwikkelde HR-toestellen met bijvoorbeeld zonne-energie, warmtepomptechnologie en zelfs slimme connectivity. Ook de duurzame warmtepompoplossingen van Nefit trokken de aandacht. Nefit liet onder de noemer 'Alles onder één dak' installatiebranche liet Nefit zien alles in huis te hebben op het gebied van nieuwe, energiebesparende systemen en opkomende technologieën.



V.l.n.r. Henk de Bruijn, salesmanager en accountmanagers Lodewijk Koelman, René Lamain, Nico Schaafsma, Frank Maurik, Marcel van Waveren, Sipke Smit Sibinga, Arjan van Eldik

René Lamain Accountmanager

'De presentatie van een Bosch-brandstofcel. Daarmee laten we zien dat we onze energie óók in de technologie van de toekomst steken'

Nefit maakt deel uit van het Bosch-concern en kan gebruik maken van de binnen het wereldwijd opererende bedrijf aanwezige technische kennis en ervaring. In de visie van Nefit blijft de HR-ketel de komende tien jaar in Nederland een belangrijke rol spelen, in combinatie met duurzame technologieën. Daarnaast wordt energie gestoken in nieuwe oplossingsrichtingen. Brandstofceltechnologie zou op langere termijn kansrijk kunnen zijn. Bosch neemt deel aan een Europees demonstratieproject en in dat kader worden medio 2015 in Nederland enkele pilots met brandstofceltechnologie gedaan.

Sipke Smit Sibinga Accountmanager

'Nefit SolarLine en Nefit Zonnestroom. Steeds meer mensen ontdekken de duurzame kracht van onze zonne-energieoplossingen.'

Nefit SolarLine is al jaren het meest verkochte zonneboilersysteem van Nederland. De verbeterde zonnecollectoren leveren nog betere EPC-prestaties en hogere CO₂-reducties. Nefit Zonnestroom is uitgebreid met nieuwe Vision Balance panelen waarbij de cellen geplaatst zijn tussen thermisch geharde glasplaten. Het levert nog betere prestaties op. De productgarantie is verdubbeld naar 20 jaar. En omdat de opbrengst over de totale levensduur 25% hoger uitvalt, is de vermogensgarantie verlengd tot maar liefst 30 jaar.



Nico Schaafsma Accountmanager

'Met de slimme Easy kamerthermostaat hebben we de VSK Award én de publieksprijs gewonnen. Daar mogen we trots op zijn.'

De Easy wordt steeds slimmer. De gebruiker regelt met zijn smartphone zijn verwarming op afstand en beschikt over steeds meer apps en opties. Comfortabel en eenvoudig dus. De installateur hoeft voor het uitlezen en testen van een Nefit-toestel de deur niet meer uit. Dat bespaart tijd en kosten. De vakjury is van mening dat Nefit met de Easy lef toont en zich van zijn beste kant laat zien. www.nefit.nl/easy

Buijtenhuis Nijkerk BV kiest voor duurzame Nefit-oplossing

All electric warmtepomp en zonnestroom zorgen voor gratis verwarming en koeling

Warmtepomptechnologie en zonne-energie zijn sterk in opkomst. Combineer je beide technologieën dan ontstaat een duurzaam, zelfvoorzienend systeem. Buijtenhuis Nijkerk BV zette de stap en koos op advies van Meddens & Van Ree Installatietechniek bv voor de kennis, de kwaliteit én de service van Nefit.

Buijtenhuis Nijkerk, een echt familiebedrijf, dat opgebouwd is door Kees en Beppie Buijtenhuis. Het komt voort uit één van de oudste loonbedrijven van de Veluwe. In 2011 werd het overgenomen door hun kinderen Arjan, Robert en Carola. Zij hebben het bedrijf verder ontwikkeld tot een modern cultuurtechnisch bedrijf, dat zich specialiseert in de verhuur van verreikers en grondverzetmachines, het aannemen van grond- en straatwerkzaamheden en complete terreinrichting en het onderhoud van verhardingen en bermen. De verreikers van Buijtenhuis Nijkerk BV 'verrijken' diverse grote en kleine projecten in heel Nederland. Met een lengte tot vijftig meter, volledige uitrusting met hulpstukken en hijsmiddelen en bedie-

ning vanuit cabine, bak óf op afstand zijn ze breed inzetbaar.

Nieuw bedrijfspand

Een van die eigen verreikers komt goed van pas als we op bezoek zijn bij Buijtenhuis Nijkerk. Het eerste Nefit Zonnestroom-paneel wordt moeiteloos naar het dak gekoerst van de loods die onderdak biedt aan het machinepark. In totaal zullen nog 125 panelen volgen. Samen met een Nefit EnviLine warmtepomp vormen ze straks de uiterst energiezuinige bron voor het vloerverwarmingssysteem van het in aanbouw zijnde kantoor met kantine. 'We werken tot nu toe met z'n drieën vanuit een kamer in het huis van mijn broer, dat hiernaast staat', vertelt Robert Buijtenhuis.



V.l.n.r. Ryjan van Ree (Meddens & Van Ree), Robert Buijtenhuis (Buijtenhuis Nijkerk) en Chris Weultjes (Nefit)



‘Dat is veel te klein en we kunnen er eigenlijk geen klanten ontvangen. Bovendien willen we een goeie plek voor onze medewerkers om te pauzeren en te lunchen. Daarom bouwen we voor de loods een nieuw bedrijfspand.’

Verwarmen én koelen

De all electric Nefit EnviLine haalt gratis energie uit de buitenlucht en zorgt straks geheel zelfstandig voor de verwarming en levert koeling in de zomer. ‘De Nefit Zonnestroompanelen leveren de voor deze all electric warmtepomp benodigde elektriciteit’, legt Ryjan van Ree van Meddens & Van Ree uit. Het installatiebedrijf werd vorig jaar tijdens het Business Event Nijkerk uitgeroepen tot jonge onderneming van het jaar en zet vol

in op duurzame oplossingen. ‘De binnenunit van de EnviLine bevindt zich in een speciale installatieruimte, de buitenunit wordt aan de buitengevel geplaatst. De EnviLine zou ook voor de verwarming van tapwater kunnen zorgen, maar in dit geval hebben we gekozen voor een elektrische boiler. Op ons bedrijf staat al de volgende EnviLine klaar. Die plaatsen we in een woning in Nijkerk die ook all electric verwarmd en gekoeld gaat worden.’

Bewuste keuze

De keuze voor een duurzame oplossing was volgens Robert Buijtenhuis een heel bewuste. ‘De energieprijzen zijn fors, dus daarop wil je zoveel mogelijk besparen. Natuurlijk is dit voor jonge ondernemers als wij een forse

De eerste zonnecollectoren gaan het dak op terwijl (rechts) de Nefit EnviLine all electric warmtepomp klaar is voor installatie.



‘Steeds vaker wordt de CO₂-footprint van bedrijven meegenomen in het gunnen van opdrachten’

investering, maar de terugverdientijd – acht tot negen jaar volgens mijn meest voorzichtige berekening – is prima. Bovendien staan banken positief tegenover duurzame investeringen en kregen we een ‘groene’ lening met een gunstige rente. Ook regelingen als de Milieu Investeringsaftrek (MIA) en Energie Investeringsaftrek (EIA) maken investeren in een duurzame oplossing extra aantrekkelijk, want 41 procent van het investeringsbedrag is daardoor fiscaal aftrekbaar.’

CO₂-footprint bij aanbestedingen

Een andere reden om ‘duurzaam te gaan’ ligt verscholen in het feit dat bij aanbestedingen steeds vaker ook de CO₂-footprint van bedrijven wordt meegenomen in het gunnen van opdrachten. Robert Buijtenhuis ‘Dat geldt zeker voor gemeenten. Machines met energiezuinige motoren, maar ook duurzame verwarmingssystemen zijn dan medebepalend of je een opdracht krijgt of niet. Stel dat deze duurzame stap straks het verschil maakt tussen

wel of niet een opdracht binnenhalen, dan kun je eigenlijk zeggen dat onze terugverdientijd nog korter wordt.’

Kennis en service

Minstens zo bewust was volgens Ryjan Van Ree de keuze voor Nefit. ‘Bij de opkomst van zonnestroom en warmtepompen hebben wij echt even de kat uit de boom gekeken. De afgelopen jaren kwamen veel fabrikanten met producten van magere kwaliteit op de markt. Fabrikanten die bovendien alleen een pomp of paneel leveren en verder geen enkel verstand hebben van alle belangrijke zaken erom heen, zoals het te koppelen vloerverwarmingssysteem. Je moet dan alles zelf uitvogelen. Toen Nefit ermee op de markt kwam wisten we: zij bieden totaaloplossingen, hebben alle benodigde kennis in huis en verlenen de beste service. Van de producttrainingen in Deventer steken we altijd veel op. Hebben we vragen of problemen bij de installatie? Dan komt er direct een Nefit-servicemonteur langs.

COLUMN

Easy achterover leunen? Vergeet het maar!

En ineens was daar het nieuws: Google koopt Nest Lab. Nest Lab? Ja, de Amerikaanse fabrikant van onder meer slimme thermostaten. Google wil er zijn inzicht in gebruikersgewoonten binnen huishoudens mee vergroten. Twee tegeltjeswijsheden schoten mij bij het lezen van het nieuws direct te binnen: 'Goed voorbeeld doet volgen' en 'Alle voorsprong is tijdelijk'.

Ik doel natuurlijk op onze eigen, slimme, Nefit Easy kamerthermostaat, waarmee we in Nederland hoge ogen gooien. Installateurs en consumenten zijn razend enthousiast. En ook op de VSK, dé vakbeurs voor installierend Nederland, was Nefit de grote winnaar. In de categorie systeemoplossingen sleepten we de VSK Award in de wacht en werden we bovendien winnaar van de publieksprijs.

Ook Google heeft dus de kracht van een slimme thermostaat ontdekt. Toch zit er een niet onbelangrijk verschil tussen de benadering van Google en die van Nefit. Google wil zijn voordeel doen met gedragsinformatie van gebruikers. Nefit wil voortdurend innoveren om steeds weer het comfort van mensen te vergroten en gebruiksgemak en energiezuinigheid naar een hoger plan te trekken. Daarin zit immers onze kennis, onze ervaring en dus onze kracht.

'Zelfs Google heeft de kracht van een slimme thermostaat ontdekt'

De eerste varianten op de Easy dienen zich al aan in de markt. Logisch, want onze concurrenten zitten niet stil. Goed voorbeeld doet volgen. Dus is alle voorsprong tijdelijk. Maar ook bij Nefit zitten we niet stil. We richten ons continu op de verbetering en vernieuwing van systeemoplossingen voor verwarming en warm water en combineren de beste hardware waar mogelijk met slimme netwerktechnologie. Easy achterover leunen? Wij? Vergeet het maar!



Henk de Bruijn

Sales Manager Zakelijke Markt Nefit



Bovendien zijn we ervan verzekerd dat ze – ten opzichte van veel kleine, vage fabrikanten – over tien, twintig jaar nog steeds bestaan en service verlenen. Want Nefit is onderdeel van het grote Bosch-concern.'

Slimme samenwerking

Buijtenhuis en Meddens & Van Ree werken overigens regelmatig samen, laat Ryan van Ree weten. 'Bij de vervanging van zinken dakgoten of andere moeilijk bereikbare klussen boden de verreikers van Buijtenhuis al uitkomst. Steeds meer bedrijven kiezen in deze regio ook voor zonnestroom. Als de panelen het dak op moeten, bellen we Buijtenhuis voor een verreiker. Bovendien zijn de verreikermachinisten van Buijtenhuis die deze machines bedienen handige vakmannen die ons altijd meehelpen. Een monteur van ons en een collega van Buijtenhuis kunnen prima samen de panelen plaatsen.'



Amstelveense VvE bespaart met HR-ketels en zonneboilersysteem

‘We kijken hier nu al uit naar een zonnige zomer!’

Bankrashof 84-132 in Amstelveen is een acht verdiepingen tellend wooncomplex met 48 koopwoningen. De energiebesparingen die eerder werden bereikt met het isoleren van de kopgevels smaakten naar meer. En dus dook Hans Kranendonk namens de VvE in de wereld van HR-ketels, warmtepompen en zonneboilersystemen. Op zoek naar een comfortabele, energiebesparende en tevens duurzame vervanger voor de inmiddels verouderde verwarmingsinstallatie.

‘Niet iedere bewoner binnen een VvE is bewust bezig met de verbetering van zijn of haar complex’, zegt bewoner Hans Kranendonk. ‘Ik denk dat je daar altijd een aantal trekkers binnen je complex voor nodig hebt. Zelf vind ik het belangrijk dat onze flat in goede staat blijft en een verzorgde uitstraling heeft, en dat we waar mogelijk op energie besparen. Dit complex stamt uit 1970, dus er zijn hier besparingskansen genoeg. We verstookten hier met onze oude installatie zo’n 80.000 m³ gas per jaar.’

Vervanging verouderde installatie

En dus was het na de isolatiewerkzaamheden

tijd voor de vervanging van die verouderde installatie: twee grote gietijzeren ketels met een totaalvermogen van 468 kW, die samen met vier aan een platenwisselaar gekoppelde boilers (totale inhoud 2000 liter) voor verwarming en warm water zorgden. ‘Daarnaast was er ook nog een stadsverwarmingvoorziening’, vult Hans aan. Die was volgens de analyse die Nefit in opdracht van Gasservice Noordholland maakte retour/retour aangesloten. ‘En dat is voor het rendement van de HR-ketel nadelig, omdat die zijn hoogste rendement heeft bij een zo laag mogelijke retourtemperatuur’, legt projectleider Chris Roos namens het installatiebedrijf uit.



V.l.n.r. Chris Roos (Gasservice Noordholland), Marcel van Waveren (Nefit), René van de Wijst (Gasservice Noordholland) en Hans Kranendonk (VvE Bankrashof)

Buderus GB312 HR-ketels

Stap één in het vervangingstraject was dus het opzeggen van het stadsverwarmingscontract. Vervolgens werden drie opties voorgelegd: ten eerste de vervanging van de bestaande ketels door twee staande, lichtgewicht aluminium Buderus GB312-200 HR-ketels in cascade (totaalvermogen 400kW). Met daarbij een Buderus Logamatic-regeling en een FM456 cascademodule voor het modulerend aansturen van de ketels. Ten tweede de uitbreiding van die installatie met een Buderus GWPL35 gasabsorptiewarmtepomp als extra warmtebron. En als derde optie dezelfde opstelling maar dan met een Nefit-zonneboilersysteem.

Nefit zonneboilersysteem

De keuze van de VvE viel op de combinatie van de Buderus HR-ketels en het Nefit-zonneboilersysteem. 'Gescheiden circuits dus voor verwarming en warm water', licht Chris Roos toe. 'Een flink voordeel ten opzichte van de oude, niet gescheiden situatie waarbij de ketels altijd op volle toeren moesten draaien om het tapwater warm te houden. Nu leveren de ketels alleen op basis van de warmtevraag en die is een flink deel van het jaar lang niet zo hoog. Het zonneboilersysteem staat daar los van en zorgt ervoor dat er altijd voldoende warm tapwater is. We hebben vijf zonnecollectoren op het dak geplaatst. Drie van de vier



bestaande boilers van elk 500 liter zijn blijven staan en er is een voorschakelvat van 500 liter bijgeplaatst. In plaats van de oorspronkelijke 2000 liter hoeft er nu nog maar 1500 liter water opgewarmd te worden. Er zijn dus op verschillende fronten energiebesparingen gerealiseerd.'

Storm doorstaan

De benodigde zeventig procent toestemming van VvE-leden werd ruimschoots gehaald. 'Vooral vanwege de te verwachten besparingen en het feit dat de investering in zo'n vijf jaar tijd wordt terugverdiend, zegt Hans Kranendonk. 'We zijn blij met de nieuwe installatie, die sinds november 2013 perfect draait. De collectoren op het dak zijn stevig geschoord. Ik kan je verzekeren, ze zitten muurvast. Want vlak na de installatie kregen we hier een enorme storm met windkracht 10 tot 11. Die proef hebben ze moeiteloos doorstaan.'

Veelbelovende besparingen

De eerste besparingsresultaten zijn volgens Hans veelbelovend. Tevreden pakt hij zijn zelf gemaakte berekeningen erbij. 'Ten opzichte

van dezelfde periode vorig jaar en rekenend met graaddagen zitten we nu al op een energiebesparing van 14,3%. En dat in een winterperiode met weinig zon. Dat zijn dus hoopvolle cijfers die ons doen uitkijken naar een heel zonnige zomer!'

Laten zien

Ook de aangeschoven Nefit accountmanager Marcel van Waveren en de directeur van Gasservice Noordholland René van der Wijst zijn tevreden. Van Waveren: 'Het is natuurlijk prachtig als een opdrachtgever verder wil kijken dan alleen standaard vervanging van de oude installatie. Duurzame combinaties als deze worden snel populair vanwege de forse energiebesparingen en de gunstige terugverdiendtijd.' Van der Wijst vult aan: 'Hoe meer we in de praktijk kunnen laten zien, hoe meer mensen van die besparingskansen overtuigd raken. Als de garantieperiode van Nefit erop zit, gaan wij dit systeem ook onderhouden. En het mooie is, over een project als dit wordt in de buurt gepraat. Sterker nog: even verderop staat een soortgelijk complex. Op basis van de ervaringen hier hebben we inmiddels ook daar een nieuw systeem geplaatst.'



Slim staaltje maatschappelijke sponsoring

Nefit PV-panelen voor Oldenzaalse hockeyclub

Overheidsbezuinigingen hebben een grote impact op de financiële situatie van sportclubs. Neem Hockey Club Bully, dat de onderhoudsbijdrage van de gemeente Oldenzaal flink omlaag zag gaan. Om de kosten te drukken zijn de energielasten flink aangepakt. Op het dak van het clubhuis en langs het hoofdveld zijn onlangs 352 Nefit PV-panelen geïnstalleerd. Ze leveren energie voor het clubhuis, de kleedkamers én de verlichtingsmasten van drie velden. Het is het resultaat van een slim staaltje maatschappelijke sponsoring.

Nefit pv-panelen met veiligheidsgehard glas: zelfs bestand tegen hockeyballen!

Subsidie- en stimuleringsregelingen van de overheid voor zonne-energie gelden niet voor verenigingen. Bedrijven komen wél in aanmerking, bijvoorbeeld voor de subsidieregeling Stimulering Duurzame Energieproductie. Technische Veren Twente bv nam de investering van 140.000 euro voor haar rekening en treedt op als exploitant van de 352 Nefit PV-panelen. Dankzij subsidie en fiscale voordelen kan het bedrijf de investering in zes jaar afschrijven.

Na zes jaar gratis stroom

Tijdens de afschrijvingsperiode betaalt de club de 'lening' zonder rente af met het bedrag dat men normaal gesproken aan energiekosten kwijt zou zijn. Na afbetaling draagt Technische Veren Twente bv de PV-panelen over aan de club, die tijdens de resterende levensduur over 65.000 kWh gratis elektriciteit per jaar beschikt. De PV-panelen bieden overigens ook een praktisch voordeel. Door slimme plaatsing is een overdekte fietsstalling ontstaan voor zo'n tachtig fietsen.



Systeem: 352 Nefit PV-panelen

Investering: € 140.000,-

Opbrengst: 65.000 kWh p/j

Terugverdientijd: 6 jaar

Besparing na terugverdientijd:

€ 10.000,- tot € 12.000,- p/j

Financier: Technische Veren Twente bv

Installateur: Arend-Sosef bv





Postbus 3, 7400 AA Deventer

DealerLine: 0570 - 67 85 66, Fax: 0570 - 67 85 86

E-mail: verkoopnederland@nefit.nl, Website: www.nefit.nl

